

HEMODİYALİZİN TEMEL PRENSİPLERİ

Eylem TOPBAŞ¹

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

- ▶ Hemodiyaliz tanımını yapabilme ve açıklayabilme
- ▶ Hemodiyalizde solüt ve sıvı transportunu açıklayabilme
- ▶ Hemodiyalizde difüzyon kavramını açıklayabilme
- ▶ Hemodiyalizde ultrafiltrasyon kavramını açıklayabilme
- ▶ Hemodiyalizde konveksiyon kavramını açıklayabilme

GİRİŞ

Çeşitli etiyolojik faktörlere bağlı gelişen son dönem böbrek yetmezliği, hastanın yaşam kalitesini etkileyen birçok fizyolojik, psikolojik ve ekonomik sorunu da beraberinde getiren kronik bir hastalıktır. Böbrek yetmezliği geliştiğinde su ve elektrolitlerin (*sodyum, potasyum, klorür, kalsiyum, fosfor, magnezyum, sülfat*) homeostazisi ve hidrojen iyon dengesinin sağlanması giderek güçleşmekte, metabolik ürünler sonucu açığa çıkan toksik ürünler (*üre, kreatinin, ürik asit, vd*) kan ve dokuda birikmektedir (1). Böbreğin endokrin fonksiyon gösteren özelliğinde (*eritropoietin ve 1,25-dihidroksikolekalsiferol (kalsitriol), prostaglandinler ve renin gibi*

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği AD., eylemtopbas@gmail.com

KAYNAKLAR

1. Robert W. Hamilton Principles of Dialysis: Diffusion, Convection, and Dialysis Machines https://www.cybernephrology.ualberta.ca/cn/Schrier/Volume5/ch1/ADK5-01_1-3.ccc.QXD.pdf Erişim Tarihi: 01.10.2021.
2. Yeun JY, Depner TA, Ananthakrishnan S: Principles of Hemodialysis, In: Himmelfarb J, Ikizler TA. ed. Chronic Kidney Disease, Dialysis, and Transplantation, 4th ed. Elsevier; 2019: 339-360.e7.
3. Sezen A, Hemodiyaliz, In: Sezen A, ed. Diyaliz El Kitabı, Nobel Tıp Kitapevi, İstanbul; 2013:56-59.
4. Harrison D, Elder G, Kairatis L, Rangan G, (Çev: Kazancı G). Basic Clinical Dialysis (Klinik Diyalizin Temel İlkeleri). Australia: McGraw-Hill Education (İstanbul: Nobel Tıp Kitapevi); 2005 (2008): 99-112.
5. Challinor P: Hemodialysis. In: Thomas N, ed. Renal Nursing, 4th ed. 2014:166-169 Çevirisi Ovasolu Ö: Hemodiyaliz. İçinde Karadokavan A, ed. Böbrek Hastalıklarında Hemşirelik Bakımı, 4. Baskı; 2016-166-169.
6. Tarhan ZM. Sorularla Hemodiyaliz. İstanbul: Nobel Tıp Kitapevi; 2014:15-31.
7. Tarhan ZM: Diyaliz Nedir? In: Tarhan ZM, ed. Hemşireler İçin Sorularla Pratik Hemodiyaliz, Nobel Tıp Kitapevi, İstanbul; 2018: 36-51.
8. Lerma E, Weir M: Henrich's Principles and Practice of Dialysis. 5th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer Health. 2017:20
9. Conkar S, Mir S. Üremik toksiklerin temizlenmesinde diyaliz ve online hemodiafiltrasyonun karşılaştırılması. *Zeynep Kamil Tıp Bülteni*. 2014;45: 178-185.
10. Daugirdas JT: Physiologic Principles and Urea Kinetic Modeling. In: Daugirdas JT, Blake PG, Ing Ts. Ed. Handbook of Dialysis, 5th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer Health; 2015:36-65
11. Yamashita AC, Sakurai K: Dialysis Membranes —Physicochemical Structures and Features, In: Suzuki H.ed. Updates in Hemodialysis, Croatia, INTECH; 2015:164.
12. Akpolat T, Utaş C: Hemodiyaliz Hekimi El Kitabı 3, Ceylan Ofset Samsun, 2010:21. <http://tekinakpolat.com/wp-content/uploads/2016/11/hemodiyaliz3.pdf>. Erişim Tarihi 20.10.2021.
13. Sezen A, Arslan H: Böbrek Yetmezliği, In: Sezen A, ed. Diyaliz Hemşireliği, Nobel Tıp Kitapevi, İstanbul; 2014: 132-134.